

Tromsø Havn

MØTEPROTOKOLL

Tromsø Havnestyre

Møtested: Teams
Møtedato: 26.11.2020
Tid: 12:00 - 14:55

Til stede på møtet

Medlemmer: Jarle Heitmann, May-Britt Ellingsen, Barbara Vögele, Grete Ovanger, Tor Arne Morskogen, Ivar B. Prestbakmo og Erling Bangsund (vara)

Med møte og talerett:

Forfall: Tina Sætrum

Fra adm.: Havnedirektør Jørn-Even Hanssen

Innkalling: Godkjent

Saksliste: Godkjent

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
52/20	20/203	MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 29.10.2020.
53/20	20/212	ØKONOMIRAPPORT PR. 30. SEPTEMBER 2020 - TROMSØ HAVN KF
54/20	19/253	STRATEGISKE MÅL 2021
55/20	20/136	PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER
56/20	20/232	HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020

52/20

MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 29.10.2020.

Havnedirektørens innstilling:

Møteprotokoll fra 29.10.2020 godkjennes.

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Møteprotokoll fra 29.10.2020 godkjennes.

53/20

ØKONOMIRAPPORT PR. 30. SEPTEMBER 2020 - TROMSØ HAVN KF

Havnedirektørens innstilling:

Tromsø havnestyre tar økonomirapporten for Tromsø Havn KF pr. 30.september 2020 til orientering.

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tromsø havnestyre tar økonomirapporten for Tromsø Havn KF pr. 30.september 2020 til orientering.

54/20

STRATEGISKE MÅL 2021

Havnedirektørens innstilling:

Havnestyret tar saken til orientering

Behandling:

Presentasjonen til saken legges ved protokollen.

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Havnestyret tar saken til orientering.

55/20

PROSTNESET HAVNETERMINAL - KOMMUNENS OPPGJØR OG FELLESKOSTNADER

Havnedirektørens innstilling:

- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen utarbeide en driftskalkyle for drift av bussterminalen
- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen fortsette arbeidet med en mulig leieavtale mellom Tromsø kommune og Tromsø havn om fremtidig drift av bussterminalen
- Leieavtale og driftskalkyle legges fram for havnestyret for endelig behandling

Behandling:

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen utarbeide en driftskalkyle for drift av bussterminalen
- Tromsø Havnestyre ber administrasjonen fortsette arbeidet med en mulig leieavtale mellom Tromsø kommune og Tromsø havn om fremtidig drift av bussterminalen
- Leieavtale og driftskalkyle legges fram for havnestyret for endelig behandling

56/20

HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER - MØTE I TROMSØ HAVNESTYRE DEN 26.11.2020

Havnedirektørens innstilling:

Havnestyret tar sakene til orientering.

Behandling:

Presentasjonen av «Arctic Energy Port Tromsø og forretningsmuligheter» legges ved protokollen.

Orienteringen om «Tromsø Havns eiendommer i sentrum» utsettes til havnestyremøtet i desember.

Havnedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Havnestyret tar sakene til orientering.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blad er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Jarle Heitmann
Styreleder

May-Britt Ellingsen
Styrets nestleder

Barbara Vögele
Styremedlem

Tor Arne Morskogen
Styremedlem

Grete Ovanger
Styremedlem

Ivar B. Prestbakmo
Styremedlem

Erling Bangsund
Styremedlem (vara)

Harriet Willassen
Referent

Tromsø, 27.11.2020

TROMSØ
HAVN

Havnestyremøte

Torsdag 26. november 2020

Sak 54/20

STRATEGISKE MÅL 2021

TROMSØ HAVN

STRATEGISK STYRINGS
DOKUMENT
2020 – 2032

CREATING THE ARCTIC FUTURE

Tilrettelegge for maritim næringsutvikling

- Være en aktiv samarbeidspartner for næringsutvikling
- Øke aktivitetene i havneområdene
- Sikre og utvikle havneareal
- Videreutvikle havnerelaterte tjenester

Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord

- Redusere utslipp fra havnevirksomhet
- Være en foregangshavn innen avfallshåndtering
- Være en miljøpådriver i den maritime verdikjeden
- Være en pådriver for godsoverføring fra veg til sjø

Være engasjert, endringsvillig og effektiv

- Videreutvikle en samlet, kunderettet organisasjon
- Sikre effektiv drift og økonomisk handlingsrom
- Ha en samfunnsansvarlig forretningsdrift
- Være transparent og tro mot våre verdier

- Økt årlig brutto omsetning
- Styrke den maritime næringsklyngen
- Sikre arealreserver for fremtidig vekst

- Utslippsfri havn
- Den ledende miljøhavnen i Arktis
- Sikre bærekraftige verdikjeder

- Godt omdømme
- Totalrentabilitet på 5 %
- Arbeidsmiljø preget av felleskap og «stå-på-vilje»

VERDIER

MODIG

OMTENKSOM

TROVERDIG

Havnestyrets vedtak strategisk styringsdokument 2020 – 2032:

1. Havnestyret støtter havnedirektørens vurderinger ift forretningsområdene og ber om at disse spilles inn til regionale og nasjonale plan- og utviklingsprosesser.
2. Havnestyret vedtar strategisk styringsdokument 2020 – 2032 slik det vedliggjer saken og i tråd med diskusjonen i havnestyret, og ber om at dette reflekteres i de årlige budsjettprosessene.
3. Havnestyret ber videre administrasjonen rapportere på de konkrete målsetningene.

Strategioppfølging 2021

Satsingsområde	Målsetning 2021	Status	Komment
Tilrettelegge for maritim næringsutvikling 	<ul style="list-style-type: none">▶ Økt verdiskaping i sentrum▶ Økt aktivitet i Breivika▶ Økt omsetning Grøtsund	 	<ul style="list-style-type: none">▶ Utvikling sjeteene, indre havn og Prostneset utleid▶ Masterplan, kai Posten, containere, konsept cruise, arealutvikling Breivika Nord og forskningsbase▶ Videreføring MP, ferdigstille bak-areal, nye fasiliteter
Være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord 	<ul style="list-style-type: none">▶ Legge til rette for grønn skipsfart▶ Aktivitetsøkning knyttet til det grønne skiftet	 	<ul style="list-style-type: none">▶ Evaluere EPI, aktiv bruk av AEPT for miljøvennlige valg, Miljøfyrtårn og vurdere miljøressurs▶ Energikartlegging, salg av landstrøm, mottak av plast, kildesortering internt og hos kunder
Være engasjert, endringsvillig og effektiv 	<ul style="list-style-type: none">▶ Videreutvikle bedriftskultur▶ Nøkkeltalls analyser▶ Tydelige roller og ansvar for en ytterligere profesjonalisering av org	 	<ul style="list-style-type: none">▶ Starte arbeidet med samlokalisering, medarbeiderundersøkelse, omdømme og studietur▶ Prissystem, Benchmarking, kundeorientering▶ Klargjøre rollene og kommunikasjon, kompetanseutvikling, fellesmøter

Tidslinje strategioppfølging kombinert med budsjettprosess

Beskrivelse

- Forberedende aktiviteter til prosess
- 1-til-1-møter budsjettansv. og økonomi
- Styrebehandling / Orientering til styret
- Møtereferat og/eller oppsummering
- Fasmøte ledergruppen
- Strategioppfølging

Etter sommeren

Fase 5 - Avslutning og styrebehandling

- Gjennomføres i starten av 4. kvartal
- **Budsjett:**
 - Kvalitetssikring og lukking av budsjett
 - Informere ledergruppen om endelig budsjett
 - Evaluering av årets budsjett- og strategiprosess
- Deltagere: Økonomi, havnedirektør, hele ledergruppen (evaluering)

Fase 4 - Beslutte budsjett

- Gjennomføres som møte i 3. kvartal
- **Budsjett:**
 - Oppsummering fase 3
 - Beslutte budsjett (helheten)
 - Gjennomgå evt.usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen

Fase 3 - Gjennomgang 1.utkast budsjett

- Gjennomføres som halvdagsmøte i 3. kvartal
- 1.utkast budsjett foreligger
- **Strategi:**
 - Orientering styrebeslutning på neste års mål
- **Budsjett:**
 - Oppsummering møte fase 2
 - Gjennomgang 1.utkast budsjett
 - Diskutere investeringer
 - Diskutere aktivitet
 - Beslutte prising
 - Diskutere evt. usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen

Etter sommeren

Før sommeren

Fase 0 - Forberedende fase

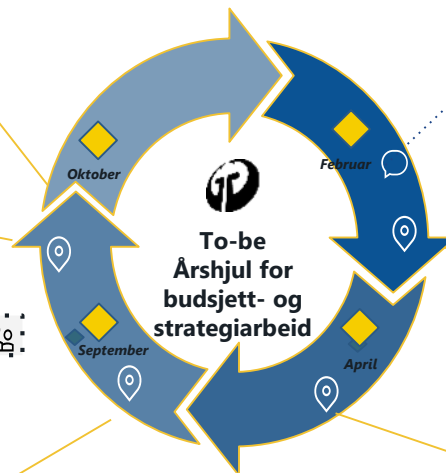
- Gjennomføres av alle i ledergruppen som forberedelse til kick-off i fase 1.
 - Forberede innspill på årlige mål
 - Involvere ansatte under seg for å informere og innhente innspill
 - Involvere prosesseiere for støtte ved behov

Fase 1- Kick-off strategiske mål

- Gjennomføres som heldagsmøte i 1. kvartal
- **Strategi:**
 - Evaluere årlige mål for fjoråret
 - Oppfølging/justering av mål inneværende år
 - Starte å definere strategiske mål for neste år
- **Budsjett:**
 - Utarbeide fremdriftsplan
 - Gjennomgå viktigste forretningsdrivere
 - Gjennomgå forutsetninger
 - Gjennomgå usikkerhetsmomenter
 - Starte diskusjon på investeringer
- Deltagere: Alle i ledergruppen
- Styret: Informere styret om pågående arbeid i ledergruppen

Fase 2- Investeringer, vedlikeholdsplaner og prising

- Gjennomføres som halvdagsmøte i 2. kvartal
- **Strategi:**
 - Recap kick-off og gjennomgang av årets mål
 - Utarbeide forslag på årlige mål
- **Budsjett:**
 - Diskutere investeringer (videref. avst. nye)
 - Diskutere prising
 - Diskutere aktivitetsendring
 - Diskutere evt. usikkerhetsmomenter
- Deltagere: Alle i ledergruppen
- Styret: Orienter styret på neste års mål for styrebehandling

Sak 56/20

HAVNEDIREKTØREN ORIENTERER OM AKTUELLE SAKER

1. Arctic Energy Port Tromsø og forretningsmuligheter

TROMS KRAFT

ARCTIC ENERGY PORTS

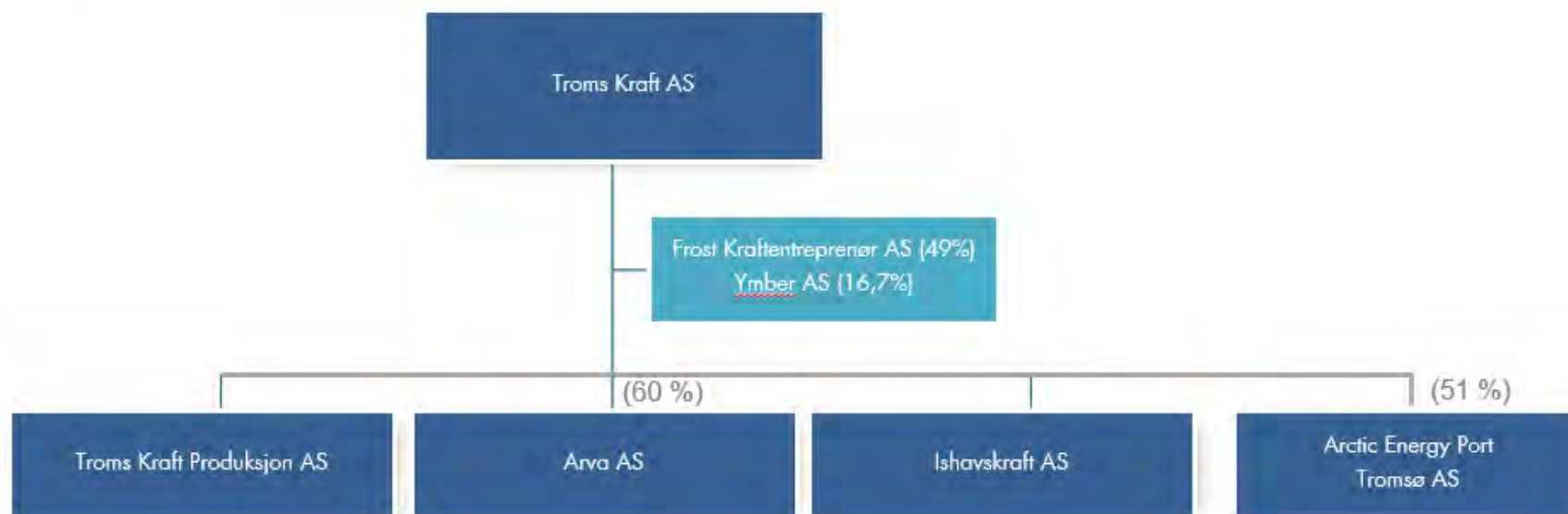
SAMARBEID MELLOM TROMS KRAFT OG TROMSØ HAVN

Presentasjon styret Tromsø Havn 26.11.2020

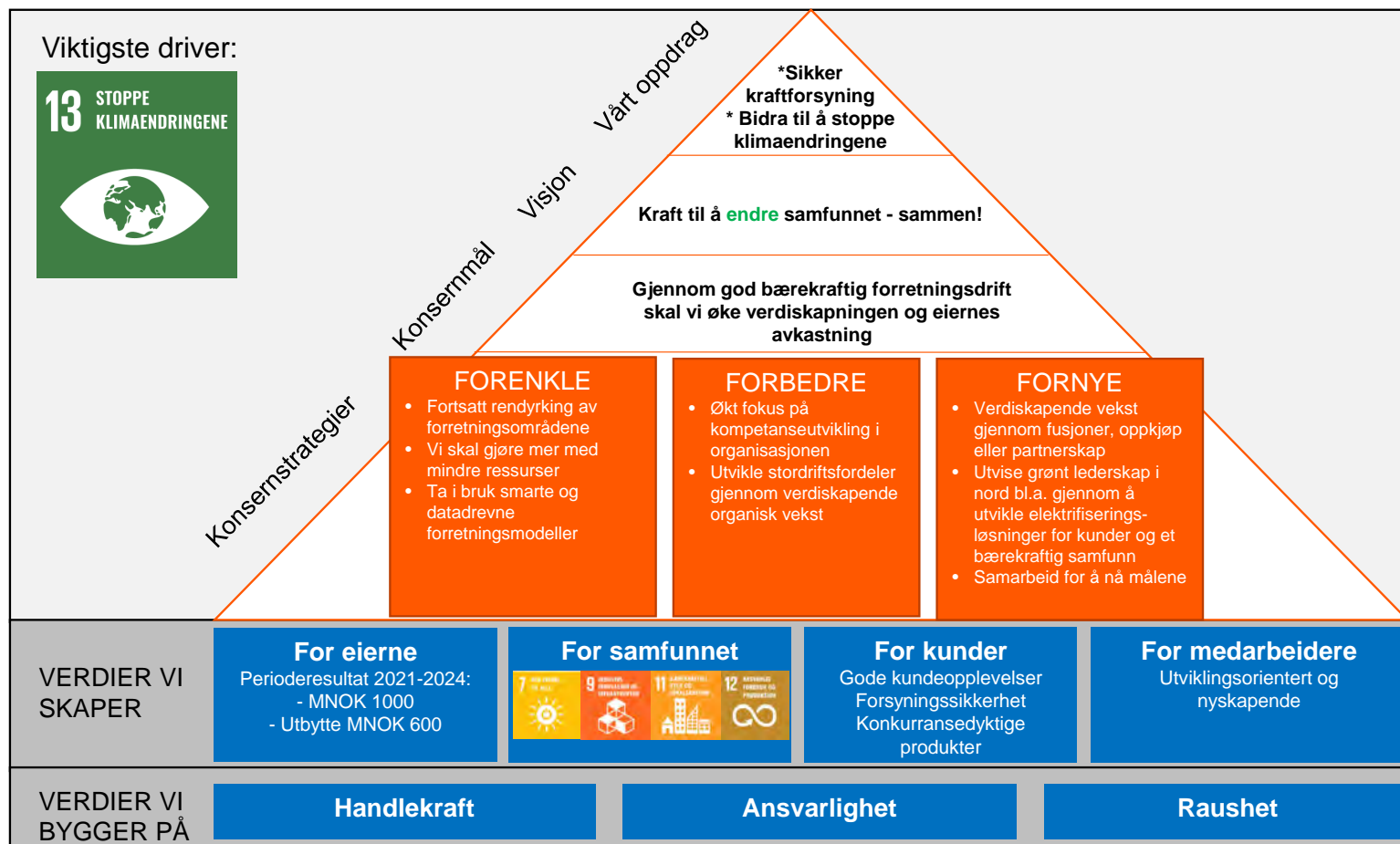

TROMS KRAFT-KONSERNET

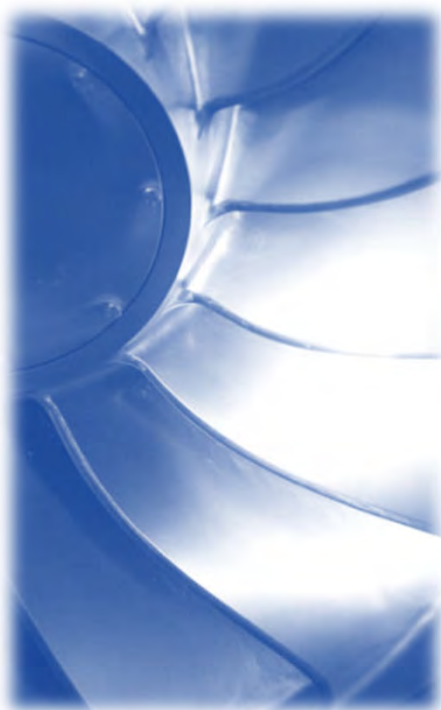
KONSERNKART

STRATEGI TROMS KRAFT-KONSERNET:

STRATEGISKE HOVEDOMRÅDER FOR TROMS KRAFT KONSERN

Kraftproduksjon

Kraftdistribusjon

Kraftsalg

Elektrifisering

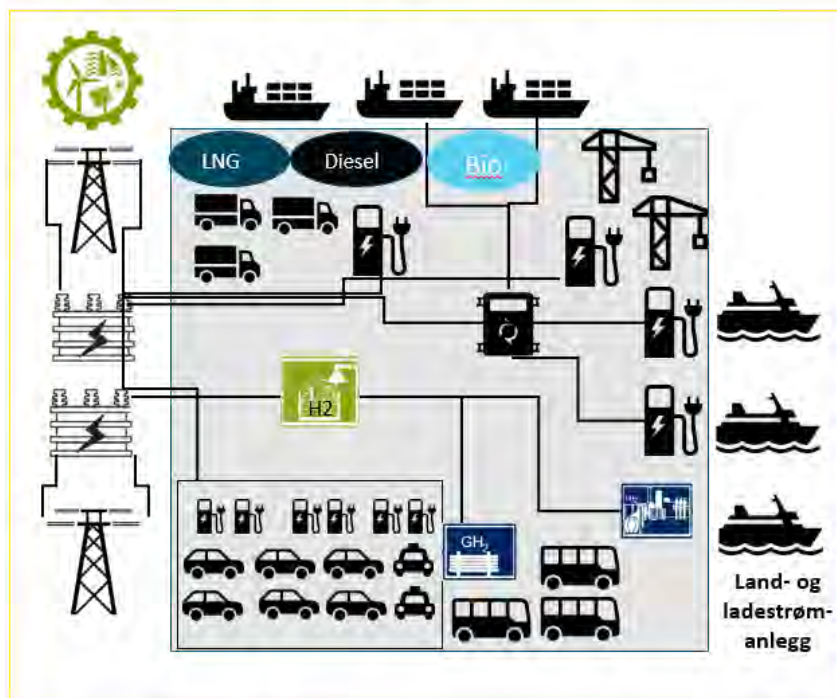
Elektrifisering og samfunnsutvikling

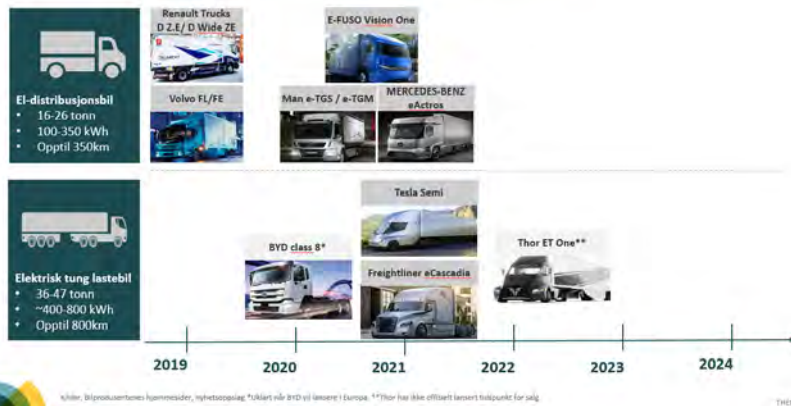
ELEKTRIFISERING AV SJØTRANSPORT

...til havnen som et energi- og transportknutepunkt

ELEKTRIFISERING AV VEITRANSPORT

ELEKTRISKE LASTEBILER ER PÅ VEI INN I MARKEDET

Ekspert: Hydrogen i lastebiler er blitt forbigått av batterier

DSV Panalpina og Ørsted satser på hydrogen for tung veitransport. Men lastebiler på hydrogen er blitt forbigått av batterier og skytes ned av flere danske eksperter.

Det eksisterer kun én serietilgjengelig hydrogenlastebil på markedet i dag. Den er produsert av koreanske Hyundai, og 6 stykker har nådd opp til sentralt i krets. Hyundai forventer å produsere 60 per neste år. (Foto: Innova)

Tromsø får landets første helelektriske turbusser

Operatøren Tide har fått 27 millioner kroner fra Innova for å starte med helelektriske turbusser.

KONSERNISJEF: Roger Hørkestad i Tide sier at selskapet ønsker å være «i førerretet i det grønne skiftet». Foto: Eivind Semneset

DET EKSISTERER ALLEREDE LADELØSNINGER OPP TIL 600 KW, OG DET ARBEIDES MED Å ØKE EFFEKTEN TIL ~1 MW

<ul style="list-style-type: none"> 150 kW, 300 kW, 450 kW og 600 kW Arbeider med ladeløsninger opp til 1 MW (anslår 1-2 år før man går over 600 kW) Sannsynligvis ladeplugg til tungtransport Utviklingsamarbeid med flere lastebilprodusenter om neste generasjon ladere 	<ul style="list-style-type: none"> Leverer ladeplugg med 500kW
<ul style="list-style-type: none"> 150 kW, 300 kW, 450 kW og 600 kW Ladeplugg på 450kW pågående pilot i Tyskland 	<ul style="list-style-type: none"> Tesla megacharger på ~1MW? Foreløpig ikke avslørt spesifikasjonene for lader, men lover 80% fulladet/~650km på 30 min
<ul style="list-style-type: none"> 60 kW, 125 kW, 500 kW Depot/på veien lading Kompatibel med pantograf 	

ELEKTRIFISERING AV LUFTTRANSPORT

Dette sier aktører i bransjen:

Anne Marit Panengstuen, konsernsjef Siemens Norge:

- Siemens har 200 medarbeidere som jobber med elektriske fly hver dag. Hos oss er det ingen tvil om at dette er fremtiden.

Airbus, Rolls Royce og Siemens samarbeider om utviklingen av det hybridelektriske flyet E-fanX. Illustrasjon: Airbus.

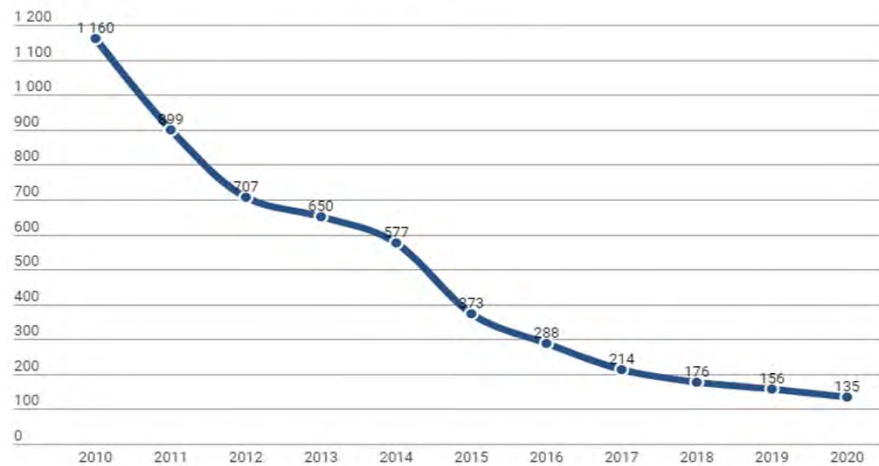
Glenn Llewellyn, General manager Electrification, Airbus:

- Siden 2016 har Airbus investert flere hunder millioner euro i utviklingen av elektriske fly med vertikal take-off og landing, for bruk i urbane strøk. Passasjerfly med kapasitet på 19 til 30 passasjerer vil bli utviklet i årene mellom 2020 og 2030. Airbus forbereder seg på å kunne levere til dette markedet, fordi vi ser at det åpner for nye muligheter og nye markeder knyttet til reduserte utslipp og mindre støy. Vi tror også, på samme måte som bilindustrien, at elektriske fly vil få lavere driftskostnader.

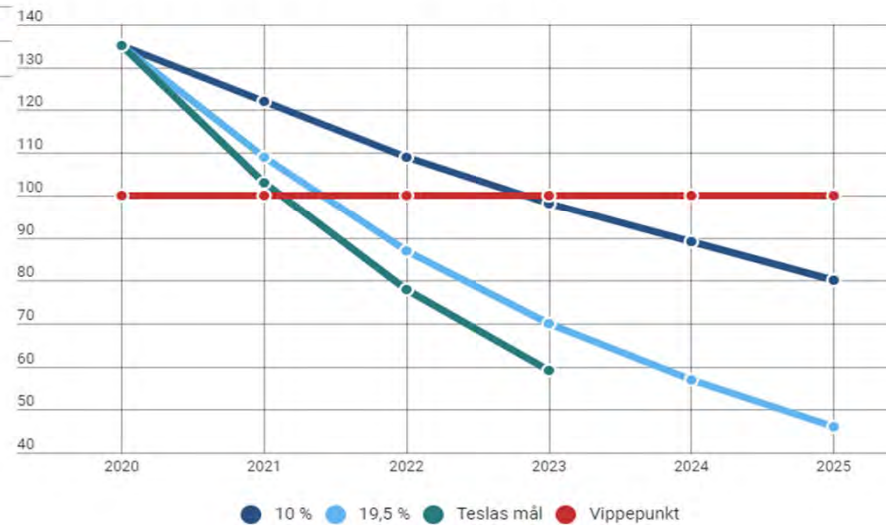
TEKNOLOGIUTVIKLINGEN - BATTERIELEKTRISK

Batterikostnad per kWh (dollar)

- Kostnaden på batterier har falt dramatisk og fallet fortsetter

Batteriprisen under magisk grense

TEKNOLOGIUTVIKLINGEN - HYDROGENELEKTRISK

TEKNOLOGIUTVIKLINGEN – BRUKSOMRÅDER TRANSPORT

Batterielektrisk

- Personbiler og mindre lastebiler/varetransport
- Bybusser
- Maskiner på byggeplasser
- Ferger på korte strekk
- Fly – korte strekk

Hydrogenelektrisk

- Tung/lang transport
- Buss langdistanse
- Hurtigbåter
- Fiskebåter
- Ferger på lengre strekk
- Fly – kortbanenettet
- Flyplassdrift

Brenselcelle

Hydrogenforbrenning (hydrogen, ammoniakk, metanol osv)

- Cruiseskip
- Lasteskip/bulk osv
- Fly – langdistanse
- Offshore

AEPT – STATUS NOVEMBER

SAMARBEID HAVN – KRAFTSELSKAP – KOMMUNE/FYLKESKOMMUNE

Havna kan havn og kraftselskap kan kraft

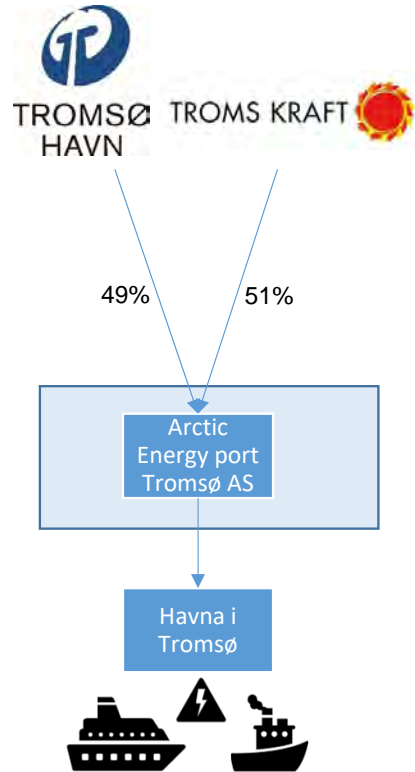
- **Kraftselskap**
 - Teknisk kompetanse og kunnskap om prosjektering av kraftanlegg
 - Optimering av anlegg i forhold til anleggsbidrag, tariff og tekniske krav fra nettselskapet
 - Optimering av kraftkjøp i forhold til profil og balanser og avgifter
 - Markedsarbeid
- **Havna**
 - Havnekompetanse og fysisk tilstedeværelse (kai = der havet møter land)
 - Utviklingskompetanse hva angår kai, anlegg og areal
 - Dypde kunnskap om trafikk mønster og liggetider
 - Optimering av havneavgift – gulrot vs pisk, eks bruk av «Environmental Port Index» (EPI)
- **Kommune/fylkeskommune**
 - Kommune/fylkeskommune eier av både havneselskap og kraftselskap
 - Ansvarlig for klima og energi tilpasning - Kraftselskap og havneselskap viktige verktøy for å redusere utslipp
 - Ansvarlig for kollektivtransport
 - Plan- og tilsynsmyndighet

Og samarbeid mellom ulike bransjer om felles mål er veldig gøy!

Samfunnsansvaret – felles oppgave!

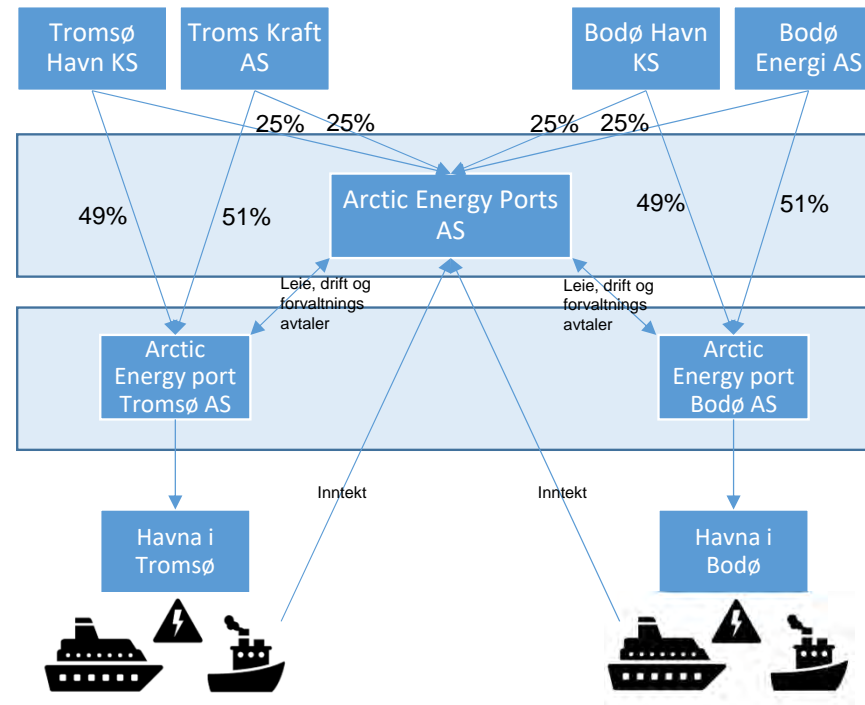

Fase 0 Infrastrukturselskap

Etablert – oppbygging

Målbilde: Arctic Energy Ports

Bodø begynner å røre på seg. Initiativer i flere havner tyder på positiv interesse fra andre også

TROMS KRAFT

STATUS TROMSØ

GENERELT

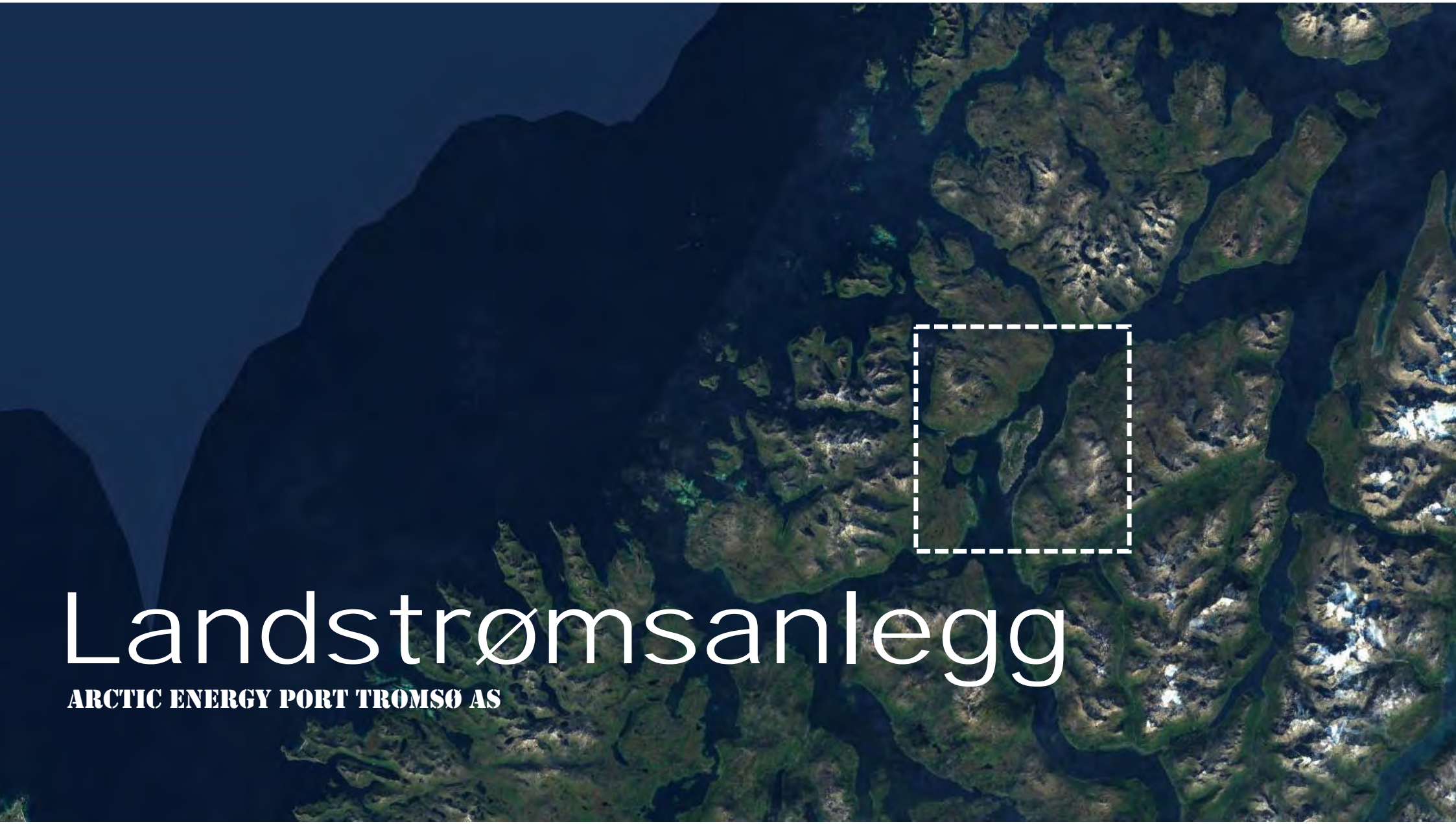
- Arctic Energy Port er et prosjektnavn – evt. nytt navn i prosess
- Ansettelse av daglig leder er gjennomført
- Etablering av styring og kontroll systemer for selskapsdrift
- Videreutvikling av forretningsmodellene som regulerer samhandlingen mellom rederi/båt, havna, landstrømselskap og evt kraftselskap

MARKED

- Dialog med ca. 30 rederier
- Signerte intensjonsavtaler med 12 rederier
- Har hatt de første påkoblingene
- Dialog med fylkestrafikk og kommunen om elektrifisering av kollektivtransport

Landstrømsanlegg

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

EIERSKAP I ETT ANLEGG – KAI 3 I TROMSØ

- Tilpasset lading av hybridskip for lokal seiling. Brim Explorer
- 2 skap
 - 230 V 125/80/63A
 - 400V 2x 125A
- Dimensjonert for å tåle flere båter samtidig

PROSESS MULIG KJØP AV TO ANLEGG FRA TROMSØ HAVN

Kai 28 - Fiskerikaia

- Total ytelse 1000kVa
- 440/690 V 50-60 Hz
- Fordelt over fire kaiskap
 - 400kVa
 - 160 kVa
 - 380 kVa
 - 210kVa
- Selvbetjeningsløsning

Grøtsund – eksisterende anlegg

- Flyttbar, installer i container
- Total ytelse 1000kVa
- 2 avganger med galvanisk skille
- Standard DNV 2.7.1 struktur

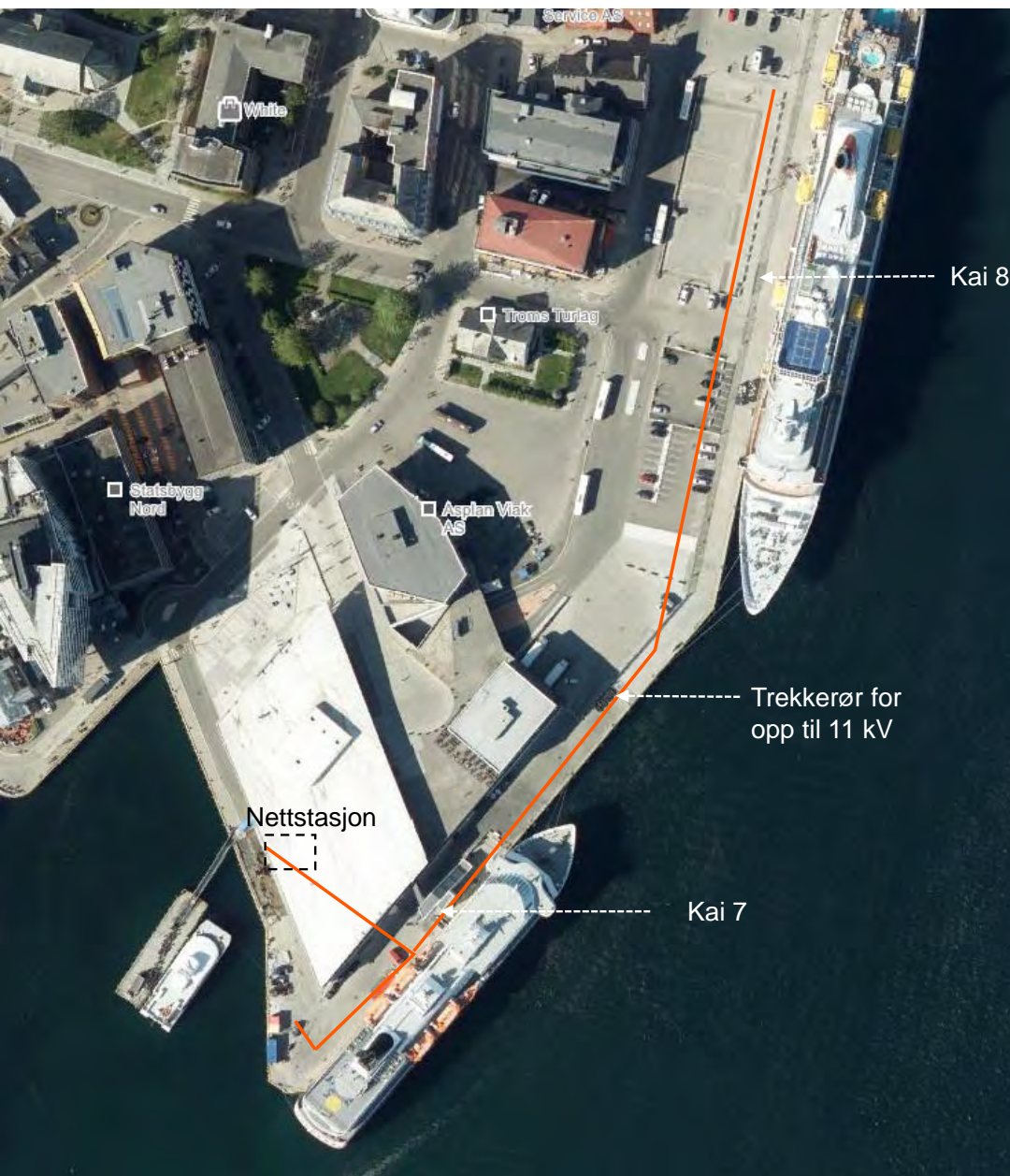

An aerial photograph of a rugged, mountainous landscape. The terrain is dark green and brown, with a complex network of rivers and streams. A dashed white rectangular box highlights a specific area in the center-right of the image. The word "Tromsø" is written in large white letters across the top right. On the left side, there is text in white and bold black. The overall scene is dark and atmospheric.

Tromsø

Søknader Enova
Prostneset

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

Nettstasjon i havneterminalen:

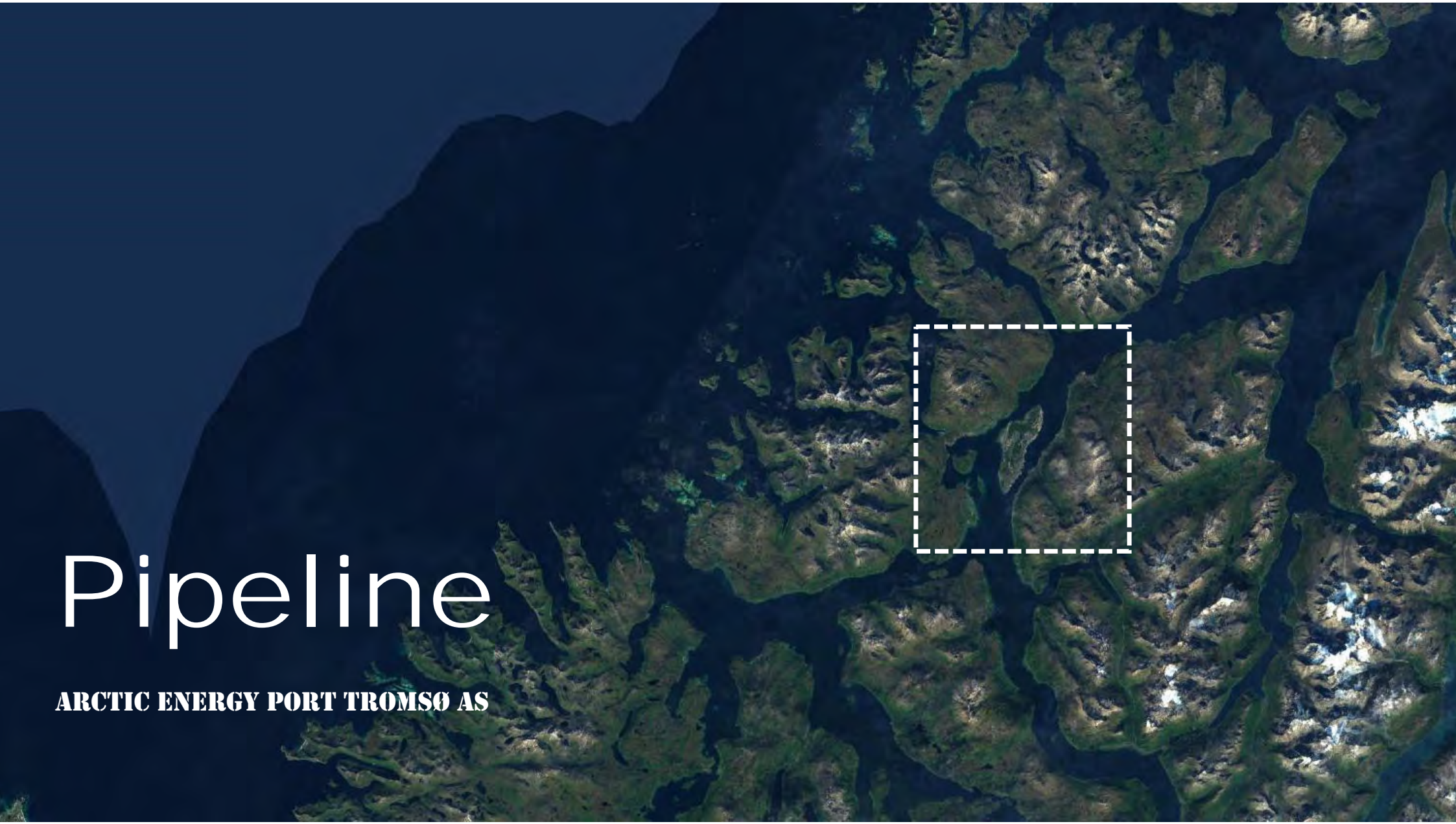
Opptil 11 MVA tilgjengelig effekt via 11 kV tilførsel
Plass for installasjon av trafo for tilførsel til Kystruten

Kai 7, ca 200m lang (Kystruten):

- 690 V
- 2000 A
- 50 Hz
- Kabelhåndtering: Full automatisk

Kai 8, ca 300m lang - Minst mulig fotavtrykk, bygninger holdes utenom i første fase

- Cruise
 - 4-8 MVA
 - 6 og 11 kV
 - 50 og 60 Hz
 - Kabelhåndtering: Forslås av leverandør
- Lavspenning
 - Justerbar spenning 230-690V
 - 350 A
 - 50 og 60 Hz
 - Kabelhåndtering: Foreslås evt. av leverandør

Pipeline

ARCTIC ENERGY PORT TROMSØ AS

Grøtsund

Spesifikasjon:

Nettstasjon :
Eksisterende nettstasjon
1000 kVA @ 415 V

Lengde på kai, ca 120 m

- Militære fartøy

- 1,7 MW – 400 og 690V
- Reaktiv tilbakemating @ $\cos = 0,9$ (cap) ($\tan = -0,48$)
- 50 Hz og 60 Hz
- Høyspenttilkobling mot netteier (22 kV)

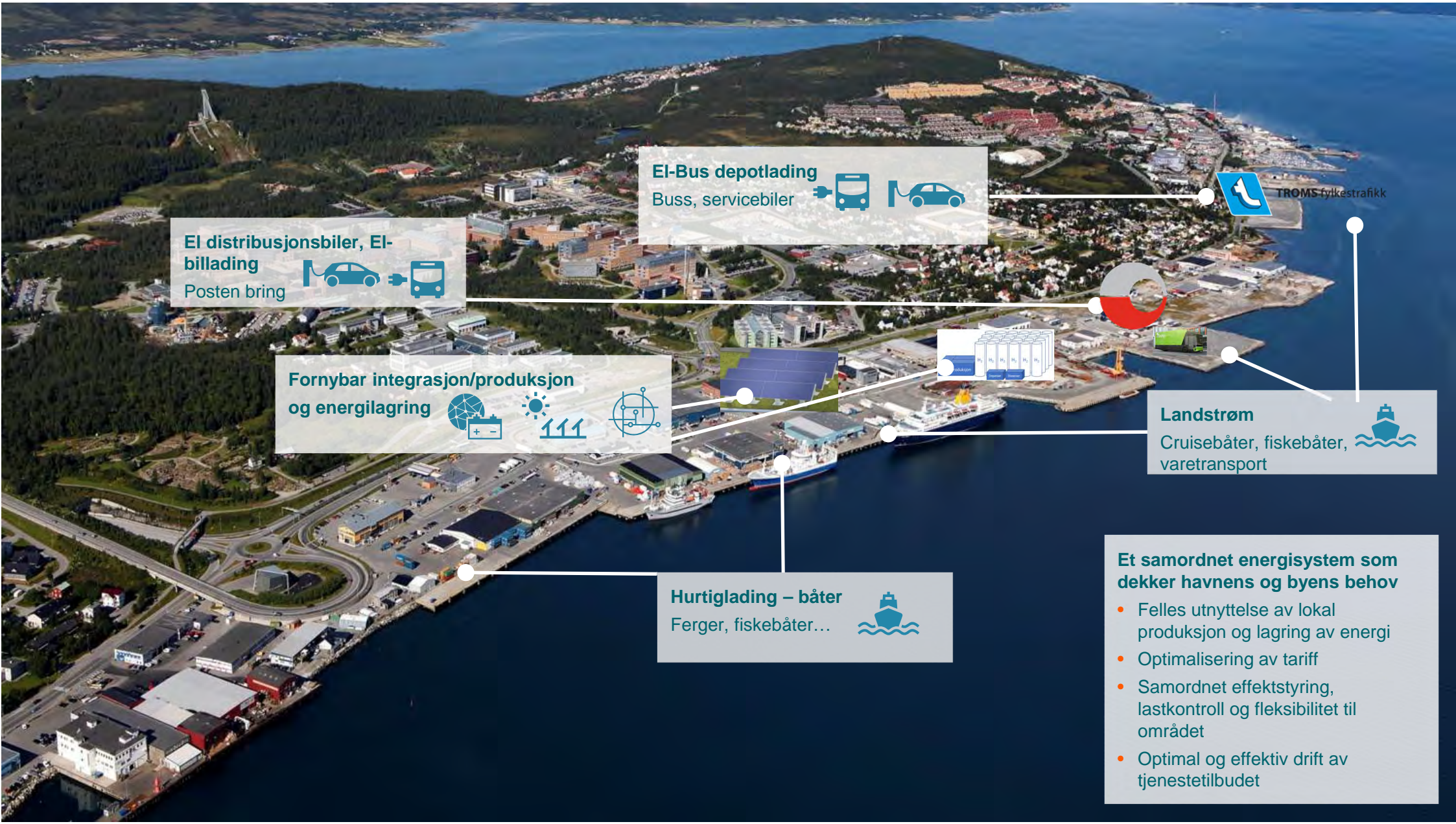
- Lavspentanlegg

- Justerbar spenning 230-690V
- 350 A
- 50 Hz og 60 Hz
- Utnytte eksisterende lavspent tilkobling mot netteier

An aerial photograph of a coastal urban area. The image shows a mix of green hills, residential neighborhoods with dense housing, and a large industrial or airport-like facility on the left. A prominent road or railway line runs through the center. A dashed white rectangular box highlights a specific section of the urban area on the right side of the image, near the coastline. The word "Breivika" is overlaid in white text on the left side of the image.

Breivika

El distribusjonsbiler, El-billading
Posten bring

El-Bus depotlading
Buss, servicebiler

Fornybar integrasjon/produksjon og energilagring

Landstrøm
Cruisebåter, fiskebåter, varetransport

Hurtiglading – båter
Ferger, fiskebåter...

Et samordnet energisystem som dekker havnens og byens behov

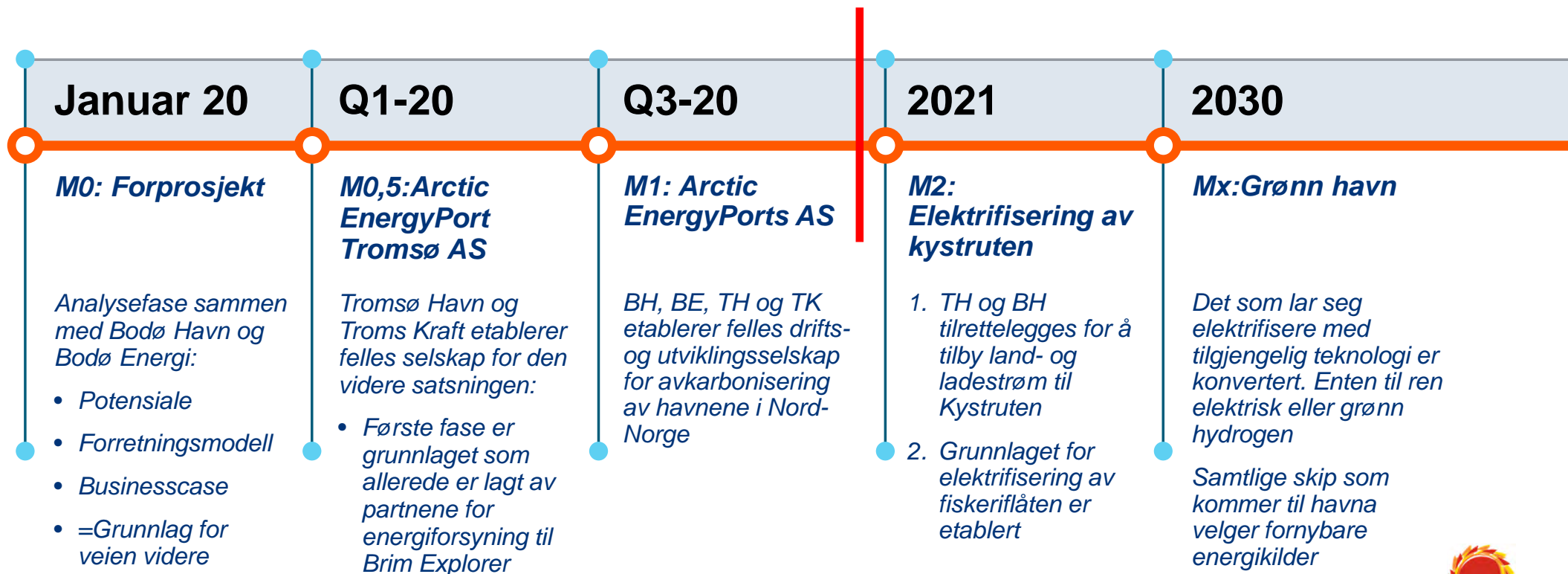
- Felles utnyttelse av lokal produksjon og lagring av energi
- Optimalisering av tariff
- Samordnet effektstyring, lastkontroll og fleksibilitet til området
- Optimal og effektiv drift av tjenestetilbudet

NYTT ANLEGG POSTEN/BRING

- 2 x 690 V / 350A
- Tidshorisont 2-3 år
- Mulighet for etablering av 4 x 350 kW superladere for tungtransport
- Dialog pågår

Tidslinje

VI ER I DRIFT!

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN**

TROMS KRAFT